

נתיבות ישעיה

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי לב
ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול חוצב
להבות אש קודש, ושאתו כשאגת האר"י החי,
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה
ראש ישיבת שערי יושר

פרקי אבות תשפ"ב
פרק ב' משנה י"ז
שנה ד' • גליון ע"ז

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של
רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליון של
תורת רבינו - נא להתקשר למספר:
EXT 9 1-718-854-2290 או לפקס:
1-718-705-8608

חדש!
אפשר לשמוע השיחה הנדפסת
בנתיבות יושר של כל שבוע במספר:
1-718-559-6660

כל הזכויות שמורות

למערכת חידו"ת של רבינו
ישיבת שערי יושר

בהוצאת מכון "שם עולם"

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים
רח' שחל 5, בני ברק
טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

אבות פרק ב משנה י"ז

רבי יוסי אומר, יהי ממון חברה חביב עליך פשליך
 והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינה ירושה לך, וכל
 מעשיך יהיו לשם שמים

טובות, כי מי שיש לו מידות טובות,
 התורה תרוממו.

למה הדבר דומה, כשמשקים את
 השדה במים, אם זרעו את
 השדה בזרעים משובחים ומשקים
 אותה, על ידי כן גדלים פירות נאים
 מהשדה, ועל ידי כן זוכה האדם
 לחיים, שכן הפירות שנותנים חיים
 לאדם יוצא משדה זו, אבל מי שלא
 זרע מאומה בשדהו ועדיין משקה את
 השדה, מה כבר יוצא מהשדה. ולכן
 יתקין עצמו במידות טובות, כי אז על
 ידי תורתו יגיע למידת החסידות.

וזהו שאמר שלמה ע"ה (משלי כד, ז),
 ראמות לאויל חכמות,
 החכמה רחוקה עד מאוד מהשומה,
 בשער לא יפתח פיהו, כשהשומה
 מגיע בשער יחד עם עוד תלמידו
 חכמים, לא יוכל לפתוח את פיו,
 רצונו לומר, כי האויל, החכמה
 אליו רחוק ונבוה נבוה מי ימצאנו,
 ובשער, במקום שפוסקין את הדין
 ומדברים בתורה, יחסום פיהו, כי

רבי יוסי אומר, יהי ממון חברה
 חביב עליך בשלך. מבאר
 הרבינו יונה: לקיים בו רצון בעליו.
 שהנה כל פרוטה שיש לאדם, הרי
 הוא רוצה להשתמש בו להנאתו
 ולטובתו, כך יזהר בממון חבירו,
 שישתמש בממון חבירו רק לצורך
 בעל הממון, ולא יהיה ממון השני
 הפקר בעיניו, כשם שהוא זהיר
 בממונו שכל הנאה ממנו תהיה רק
 עבורו ולהנאתו, כך יזהר בממון חבירו
 שיהיה כל הנאת ממון חבירו של
 חבירו.

והתקן עצמך ללמוד תורה. ומהו
 הדרך שיכין עצמו בהם
 שיוכל ללמוד תורה, מבאר הרבינו
 יונה: התקן עצמך במדות
 החשובות, כדי שתלמוד התורה
 ותגיע אל מעלת החסידות,
 כדאמרינן לעיל (משנה ה), ולא עם
 הארץ חסיד. והיינו שיכין עצמו
 באופן שעל ידי התורה יגיע למדרגות
 יותר נעלות, והוא על ידי המידות

יכול לתקן ולעשות מורה שעות, לפי שלא למד חכמה זו.

היינו שיש לו בכוח להשיג חכמה זו, ויש לו בית קיבול לחכמה והכלים להשיג החכמה, אלא שעדיין לא למד חכמה זו, ולכן בפועל אין לו את החכמה.

בן הדבר אצל כל אחד ואחד. מי שהוא בעל שכל כמו כל אחד, אבל כל זמן שעדיין לא למד את דרכי החכמה, ולא למד את עצם החכמה, ולא הרגיל עצמו בחכמה, הרי שלא ירוויח מאומה מכשרונותיו הטובים, לפי שלא למד עדיין דרכי החכמה.

דומה הוא למי שגדל בין אנשים פשוטים וגסים, 'ציווישען ביליגע און פראסטע מענטשען', שאין להם מנהגי דרך ארץ, וכשיבוא בין אנשים מן השורה, לא ידע כיצד לדבר. לא משום שהוא שוטה ואינו בר דעת, אלא לפי שמעולם לא הרגילוהו איך לדבר עם בני אדם.

לדוגמא, כשאחד נכנס לבית חבירו, ובעל הבית אומר לו שלום עליכם, וכשרואה את הכסא הוא מקרב את הכסא אליו ומתיישב. מעשה זה נראה משונה בעיני הבעל הבית, כי עדיין לא כיבד אותו לשבת,

לא ידע להשיב. ועוד נאמר, מחשב להרע לו, מי שחושב מחשבות להרע לשני, בעל מזמות יקראו (שם, ח).

והביאור בפסוקים אלו היא, כי יש שני מובנים לפרש מהו 'כסיל', מובן אחד הוא, מי שאין לו את הכוח והיכולת להגיע אל החכמה, לפי שהוא בעל חכמה קטנה, כי השי"ת ברא את שכלו באופן שלא יוכל להגיע לחכמה, 'דער אייבערשטער האט איהם באשאפען מיט אַ שוואכער פלאטשיקען מוח', ולכן אינו חכם.

אכן רוב האנשים שאין בהם החכמה זהו מסיבה אחרת, כי בכוח יש לו ראש טוב והוא יכול להשיג בשכלו, ומוחו יכולה לתפוס החכמה, אעפ"כ אין לו חכמה. ונפרש:

יש לך אחד שיש לו ידים טובות ורזיוות, אעפ"כ אינו יכול לייצר מורה שעות, לפי שאינו יודע באיזה אופן להעמיד את השרייפעלעך ושאר החלקים, ולכן אף שהוא בעל ידים טובות ורזיוות, כשיתנו לו מורה שעות לידיו לא יצא מזה מאומה.

אמנם אם ילמד איך לייצר מורה שעות, אז יוכל לעשות מורה שעות טוב, אבל למעשה כעת אינו

ארץ, כי גם אביו ואמו וכל בני ביתו נוהגים באופן זה, ומעולם לא ראה הנהגה אחרת. אך השני למד דרך ארץ מאביו ומאמו ומכל בני ביתו.

נביא עוד דוגמא, וזהו ענין שנוגע גם להלכה בשולחן ערוך, כשאורח מוזמן אצל חבירו, ונמצא אצלו בסעודת שבת, ומעמידים לפניו את מנתו. נתנו לפניו את הדגים עם הכלים. ומאחר שנתנו לפניו לאכול הרי הוא מתחיל לאכול תיכף ומיד, ואינו מוצא שום סיבה שלא לאכול, כי הביאו לפניו הדגים והמזלג ושאר כלי האכילה, ולמה לא יאכל, הלא לשם כך הזמינוהו כדי להיות אורחם, הלא הזמינו אותו כדי לאכול.

אמנם בשולחן ערוך נפסק שגם אם כבר נתנו לפניו לאכול, ואף שהזמינוהו כדי לאכול, לא יתחיל לאכול לפני בעל הבית, משום מידת דרך ארץ.

יש עוד הלכה בשולחן ערוך השיך לבעל הבית, שלא יתחיל לאכול לפני ששמו את המאכל לפני כל המסובים, ויש הלכה ששיך לבעל הבית, שלא יתחיל לאכול לפני שיש לכל אחד את מנתו.

בנוסף, יש עוד הלכה ששיך לאורח וגם לבנים היושבים

ומהיכן לקח לו עזות זו להגיע לביתו ולנהוג מעשה בעל הבית, להתיישב על הכסא.

אמנם אם בעל הבית הוא פיקח ובעל דרך ארץ, רואה הוא את המעשים האלו והוא שותק.

כשנכנס אדם אחר אל הבית, והבעל הבית נותן לו שלום עליכם, והוא משיב שלום, ונשאר לעמוד. אומר לו בעל הבית, למה לכם לעמוד, התכבדו ושבו. ואז הלה מתיישב על הכסא.

והנה מהו ההבדל בין שני האנשים הללו, אנו הגלים לומר שהראשון אינו בעל דרך ארץ, והשני הוא בעל דרך ארץ, ואף שכן הוא האמת, אבל מהו החילוק בין שני האנשים האלו.

יהיו שיאמרו שהראשון הוא טיפש והשני הוא פיקח. ואכן אמת הדבר שהראשון חסר לו דיעה זו והשני יש לו דעת זו. אבל אין הכוונה שהראשון אינו בעל כשרון ובעל שכל כמו השני, כי אין זה דבר מוכרח, אפשר שהראשון אינו בעל כשרון פחות מהשני, אלא שאת הראשון לא לימדו מעולם את החכמה של דרך ארץ, והרי הוא כאותו שלא לימדוהו כיצד להעמיד מורה שעות, וכמו כן מעולם לא למדוהו החכמה של דרך

זה, וכנראה שלהם לא הוקשה קושיא זו. כי אמנם האורח רעב, וגם שאר המסובים רעבים לאחר שלא אכלו מזה יום שלם, ולמה ימתינו עד שיתנו לאכול בפני אחרון המסובים. הרי במה שכולם ימתינו עד שיתנו לאכול בפני האחרון לא ישבע על ידי כן יותר, וההגים לא יגדלו בקערות, ואפשר שיש צדק בכל טענותיו של החכם בעיניו, אבל אנו רואים שהנושאי כלים של השולחן ערוך לא נתקשו כלל בדבר זה, וכנראה שאף שהצדק עמו, להלכה נפסק אחרת.

ונפרש - כשאדם לובש בגד עליון, יש בבגד את הצד החיצוני והצד הפנימי. כשתופרים הבגד, עושים את הצד החיצוני נאה יותר מהצד הפנימי. אם כשילך האיש להשתתף בשמחה, ילבש את הצד הפנימי כלפי חוץ, הלא כולם ילענו עליו, כי הצד החיצוני הוא הצד הנאה.

אבל אם יבוא אחד שהוא חכם בעיניו, ויטען שהוא רוצה ללבוש בעת השמחה בגד נאה, וחושש אולי עד לשעת השמחה ידבק בו איזה רבב בבגדו, ולכן כשלושב את הבגד בביתו, הרי הוא לובשו להיפך, ורק כשיגיע לשמחה, יהפוך את הבגד העליון לצד החיצוני, ואז

אצל שולחן אביהם, שלא יתחילו לאכול לפני בעל הבית, והוא משום מידת דרך ארץ.

בשלומדים הלכות אלו, מקיימים בזה מצות תלמוד תורה, כי זהו סעיף בשולחן ערוך. זהו התורה, וזהו רצון הבורא, שינהגו במידת דרך ארץ.

אנו רואים בתורה, שהלכות דרך ארץ הנו חלק מהתורה. אבל אם יבוא אחד שהוא חכם בעיניו, 'א אויבער חכם', ויטען, מהו ההבדל הגדול מיהו המתחיל באכילה, אם הבעל הבית או האורח, וכי בעל הבית ישבע יותר אם יתחיל לאכול לפני האורח.

כמו כן יתמה החכם בעיניו, ה'אויבער חכם', מהו הטעם שאין בעל הבית מתחיל לאכול עד שיתנו לאכול לכל יושבי השולחן, וכי משום שאחד לא קיבל עדיין לפניו את מנתו, לכן ירעבו כל המסובים, הלא די בכך במה שאחד עדיין רעב כי טרם נתנו בפניו את מנתו, אבל למה ירעבו כל המסובים משום האחד הלזה שעדיין לא נתנו לפניו לאכול.

אבל בשולחן ערוך נפסק הדין באופן הזה, והנושאי כלים לא נתקשו בדין זה כקושיותיו של חכם

אלו ששואל חיה רעה מי שאין בו דרך ארץ - אף שיש צדק בקושיותיו, אבל עצם הדבר מי שמשניג קושיות אלו, מי שמפריע לו קושיות אלו, סימן הדבר שאין לו הרגש של דרך ארץ. אך מי שיש בו הרגש של דרך ארץ לא יבוא לידי קושיות אלו.

אדרבא, הרי הוא אומר, ראו את ההלכות הנאות שנקבעו בשולחן ערוך, הלא אלו הנהגות ישרות של דרך ארץ, ויש לנהוג על פי דינים אלו.

כשנכנסים לביתו של הזולת, לא מתיישבים עד שיוורה

לו בעל הבית שהוא יכול לשבת, זהו דבר פשוט כל כך עד שלא נתפרש בשולחן ערוך. אבל זה דומה לכל הלכות דרך ארץ שנתפרשו בשולחן ערוך, וכי צריכים שהשולחן ערוך ימנה כל עניני דרך ארץ האפשריים, הלא אם כן היו צריכים לפרש רבבות הלכות בכל הפרטים של מנהגי דרך ארץ.

אם בשולחן ערוך מפורש שיש ללבוש נעל ימין קודם נעל שמאל, יבוא מאן דהוא ויאמר, שבלבישת הפוזמקאות אין צריכים להקפיד על הדבר כי לא נתפרש בשולחן ערוך. אבל מי שיביא ראיות מעין אלו הרי הוא עם הארץ, ואינו יודע ללמוד שולחן ערוך והלכה,

יהיה תרתי למיבותא, שבשעת השמחה ילכש בנגד נאה, וכו בעת הוא גם בטוח שהבגד יהיה נקי, לפי שבררכו עד לשמחה הוא לובש את הבגד לצד ההפוך כדי שלא ידבק בו שום רבב, ואם ידבק בו רבב זה ידבק לצד הפנימי.

והנה, על פי חשבון הצדק הוא עם איש זה, אבל מי שיעשה כן בפועל, כולם יצביעו עליו: 'הנה השומה הזה ההולך לקראתינו, אפילו שהצדק עמו, אבל איש לא יטרח לברר אם הצדק עמו או לא, אלא כולם יאמרו עליו שהוא שומה. כי מי שעושה חשבונות של יושר באופן כזה, זהו הוכחה ברורה על שמתו.

לפעמים יש שמגיעים חשבונות צודקים וטובים, ורק השומה עולה על דעתו לעשות חשבונות אלו, ועל אף שהחשבון אמת, אבל כדי להגיע לחשבון הזה צריכים להיות שומה.

כן הוא גם לענין הלכות דרך ארץ שיש בשולחן ערוך, שלא יתחילו לאכול עד שישמו לאכול בפני כל המסובים. וכן הוא במי שנתנו לו לאכול קודם לבעל הבית, שלא יתחיל לאכול קודם שנתנו בפני בעל הבית.

אמנם החכם בעיניו יש לו כמה קושיות, אבל הרי קושיות

כל כך, עד שלא יתאפשר ללמדו סדר הלימוד, כי יותר קל ללמד קצות למו שאינו יודע ספר, מאשר ללמד לאדם זה מהו השולחן ערוך ומהו הלכה, לפי שהוא כבר בעל שכל עקום, 'ער איז אַ קרומע בריאה'.

מי שכבר נתעקם אי אפשר ללמדו, ובנוסף יש לו עוד ראייה מרבינו תם שהצדק עמו, והוא מביא ראיות לעצמו שכדי להבינו צריכים להיות בעל שכל עקום כמוהו, או שיהיה למשיב חכמתו של שלמה המלך כדי שיוכל לתרץ לו את דבריו, הוא מגיע ומקשה קושיא, שאם הרבינו תם מדייק הרי זה תורה הק', וכל הראשונים והאחרונים מפלפלים בדבריו, ואילו כשהוא מדייק בשולחן ערוך על מה שכתוב מנעלים ולא פוזמקאות, אומרים עליו שהוא עם הארץ, ומהו החילוק בין שני הדברים.

אדם מן השורה, אינו עולה ברעיונו איך מתרצים לו את קושייתו, אבל דבר זה הוא יודע, שמי שעושה דמיון זה בין הדיוק של הרבינו תם לדיוק שלו בשולחן ערוך, הרי הוא עם הארץ, 'ער איז אַ גראבער יונג', ואף שאינו יודע למה השואל הלך נחשב לעם הארץ, אבל דבר זה הוא יודע שהוא עם הארץ גמור.

ואינו מבין דרכי השולחן ערוך, וגם אינו מבין את ההבנה של ההלכה, כי אילו היה מבין את ההבנה שבדין זה, לא היה בא לידי דיוקים מעין אלו.

אדם זה הנו עם הארץ שאינו יודע מהו סדר השולחן ערוך, כי אינו יודע שהדרך של השולחן ערוך הוא שמביאים דין אחד, וזהו דוגמא לכל ההלכות שהם בדומה לו. וזה שאומר חידושים אלו אינו מבין את השולחן ערוך, וגם אינו מבין מהו טעם ההלכה.

מי שמדייק דיוקים מעין אלו, יש עבודה קשה להוכיח לו שלא כדבריו, הוא מביא ראייה לדבריו מדברי הרבינו תם והרשב"ם, הלא רבינו תם והרשב"ם מדייקים כמה דיוקים מהגמרא, וכל הראשונים מדייקים דיוקים, ואם כן יש כאן ראייה שצריכים לדייק, ואיך אפשר לומר 'לאו דוקא' על כל דין, שמה שכתוב בשולחן ערוך מנעלים הוא לאו דוקא, הלא הראשונים מדייקים דיוקים ולא אמרו לאו דוקא.

הלא הוא טוען כלפי החולק עליו שהוא העם הארץ, וכי אפשר להוכיח לו שלא כדבריו, ואכן יתכן ביותר שלעולם לא יתאפשר ללמדו סדר הלימוד, כי הוא עם הארץ גדול

ארץ לבעל הבית, אם כן שימחלו זה לזה, ואז יתחיל האורח לאכול כשיתנו לפניו לאכול, והבעל הבית יתחיל לאכול כשיתנו לפניו לאכול, ולמה צריך כל אחד להמתין מלאכול מחמת הדרך ארץ לשני. והאמת הוא שכן הוא ההנהגה של האנשים ברחוב, 'די פראסטע יונגען אין גאס', שכל אחד חומף ואוכל.

אבל בשולחן ערוך ובתורה מבואר שאין לנהוג בהנהגה זו, ומי שנוהג באופן זה הרי זה מנהגם של אנשים גסים, של מי שאינו בעל דרך ארץ.

ומהו פשר הדבר מה שאחד הוא בעל דרך ארץ והשני לא, זהו חוש פנימי, וכשצריכים להתחיל לבאר הדברים בויכוחים וכדומה, לא יתאפשר ללמד לאדם דרך ארץ, רק מי שכשאומרים לו שכך צריך לנהוג, הוא אומר שזהו הנהגה ראויה, אותו אפשר ללמד הנהגות דרך ארץ, אבל מי שמתחיל לפלפל בענין זה, למה הוא כך, זהו ראייה שאין לו בליבו הרגש של דרך ארץ.

מי שאין לו בליבו הרגש של דרך ארץ, קשה ללמדו דרך ארץ, וזה דומה למי שרוצה ללמד אדם שאין לו חוש להבדיל בין מתוק לחמוץ.

אך עקשן זה אינו רוצה לשמוע מאומה, כשם שהרבינו תם מדייק דיוקים, כך הוא מדייק דיוקים, הרי זהו דרך התורה, והוא מדייק מהשולחן ערוך שהדין נוהג רק במנעלים ולא בפוזמקאות, וכן הוא נוהג הלכה למעשה, שהוא לובש בפוזמקאות רגל שמאל קודם רגל ימין.

כן הוא גם בהלכות דרך ארץ, מי שמקשה את הקושיות על השולחן ערוך, מה יש לו לבעל הבית תועלת שמשום כן אומרים לאורח שלא יאכל.

לפעמים יש חכם בעיניו שנראה לו שהוא פיקח ביותר, ובא ומקשה קושיא, ושואל הלא מהו שורש ההלכה שצריכים להמתין לבעל הבית שיקדים לאכול, הלא זה משום מנהג דרך ארץ, וכמו כן בעל הבית צריך להמתין עד שיתנו לאכול בפני כל המסובים. אם כן, שבעל הבית ימחול על הדרך ארץ שלו, והאורחים ימחלו על הדרך ארץ שלהם.

הלך שואל, למה בעל הבית אינו יכול להתחיל לאכול, משום הדרך ארץ לאורחים, והאורח אינו יכול להתחיל לאכול מחמת הדרך

נעוריו למידת דרך ארץ, אותו אפשר לחנך בעניני דרך ארץ.

בתורה אנו מוצאים שיש אויל ויש כסיל. ויש בזה שני אופנים של כסיל, יש לך אחד שהוא כסיל כי אינו בעל שכל, ער האט א פלאטשיקען שכל, כי נולד ללא שכל ואינו מבין ענינים אלו. אמנם יש לך כסיל שבכוחו יש בו את היכולת להיות בעל שכל גדול, אלא שאין לו החכמה, לפי שלא למדוהו חכמה מהי. וכמו אותו שלא למדוהו מהו דרך ארץ, לפי שאביו ואמו ובני ביתו אינם נוהגים בדרך ארץ, ואם כן לא יועיל מה שיש לו שכל טוב, מאחר שאין לו החוש של דרך ארץ.

ועל זה אמר שלמה המלך, שלא תאמר, בשביל שאין דעת האויל נכונה, לא נתחכם, כי אין לו סברא לדעת החכמה, שאין זה כך, והנה הוא מחשב להרע, לפי שיש לו החכמה בכוח, אלא שלא הגיע לידי חכמה, וסברתו גדולה ומחודדת, שיש לו סברא חריפה, אבל הוא משתמש בה כדי לעשות רע, עד כי יכנו שמו ויקראו לו בעל מזימות, ולא הניח חכמת התורה אך מפני רוע לבבו, כי הכלי לקבל יש לו. והיינו שבכוח יש לו היכולת לבוא אל החכמה, אלא שעדיין לא הכניס

השי"ת ברא בכל אחד החוש להבדיל בין מתוק לחמוץ, ומי שחלילה אין לו הרגש זה, הרי שלא מפריע לו אם יכניסו לו מלח לתוך התה, או צוקער לתוך המרק, כי טעם שניהם שווים אצלו.

אם יבוא אליו אחד ויבקש ללמדו מה צריכים להכניס למרק ומה צריכים להכניס לתה, יענה הלה ויאמר, הלא אני עושה תמיד ההיפך, וטעמי הוא טעם טוב, ואין אצלו שום הבדל אם הוא מכניס צוקער או מלח, כי טעם שניהם שווים אצלו. אבל צריכים ללמדו שאף שאצלו יש לכל הדברים אותו טעם, אבל אצל כל העולם יש לדברים אלו שני טעמים נפרדים, אך מאחר שאין לו חוש זה, אי אפשר ללמדו, וכמו כן מי שמתוכח על הלכות דרך ארץ, הרי אין לו את החוש של מידת דרך ארץ, וממילא לא שייך ללמדו דרך ארץ, והוא צריך להיוולד מחדש כדי לדעת מהו דרך ארץ.

מהיכן בא לאדם דבר זה שאינו יודע מהו דרך ארץ, האם נולד עם מוח ממוין אחר, אין זה כך, אלא שבימי נעוריו בביתו לא נתחנך במידת דרך ארץ, והוא נתחנך ללא דרך ארץ, וממילא אי אפשר לחנכו לדרך ארץ. רק מי שנתחנך מימי

בתלמודו, כי המרבה בעידונין, לא תשכון בתוכו בתוכו החכמה, כמו שאמרו, ציארו שמן ערפו עבה, שמי שצווארו שמן מחמת תענוגי העולם הזה, לא יוכל להשיג תורה, כי לתורה יזכה מי שיכול להסתפק במועט.

שאינה ירושה לך. מבאר רבינו יונה: שלא תשיגנה אם לא תיגע בה, שבלא העמל והיגיעה לא יוכל האדם להשיג התורה, כי איננה כירושת אבות שהבן זוכה בלי תורה, וגם בהיות אבותיך חכמים ונבונים מכמה דורות, אל תחשוב ותאמר תורה חוזרת לאכסניה שלה בלי עמל, וכי פרי צדיק עץ חיים (משלי יא, ל), אין הדבר בן, כי אם למחזיקים בה ותומכיה. ולאבותיך לבדם נתנה החכמה ולא תירש אותם, ואם תחפוץ בה קנה אותך לעצמך ביגיע כפיך, ואם כה תעשה אשריך וטוב לך.

והנה מצאנו בחז"ל שאמרו הלשון 'שהתורה מחזרת אחר אכסניא שלה', ואם היו כמה דורות של תלמידי חכמים, התורה נשארת אצל צאצאיו. ולכאורה דבר זה נסתר מדברי התנא שאומר שאינה ירושה לך.

החכמה לראשו, אלא השתמש בראשו לכמה עניני עקמומיות.

וזהו 'התקן עצמך ללמוד תורה', על ידי מה שיהיה לו מידות טובות ומידות נכונות, אז תביאהו התורה לחסידות. אבל מי שאין לו מידות טובות, אף שיש לו כשרונות, הרי שיביא ראייה מדברי הרבינו תם שצריך ללבוש הפומוקאות רגל שמאל קודם רגל ימין, שכשם שהרבינו תם מדייק בגמרא, כך הוא מדייק בשולחן ערוך. וכך על ידי סברתו העקומה מעקם את דברי הגמרא והשולחן ערוך.

גם יש בכלל התקן עצמך, למעט בתענוגים, שלא ילך אחר תענוגי העולם הזה, כדי שילמוד תורה הרבה, כמו ששנינו (לקמן פ"ו, ד), כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, והיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל.

בשהאדם אין לו יותר מפת במלח ויין במשורה, ואפילו אין לו איך לישון כראוי, אם דבר זה לא יפריע לו, ומאחר שאין לו יותר מכך הוא מסתפק בזה וממשיך לעסוק בתורה, אז יוכל להצליח

ומבארים הראשונים, ש'אכסניא'
 הכוונה המקום
 שהתורה שוכנת, התורה מבקשת
 להיכנס אצל מי שכבר זכו לתורה
 בדורות הראשונים, אבל עדיין אין
 התורה נכנסת בפועל. התורה רק
 מבקשת לשהות אצלו, אבל האדם
 צריך בעצמו לקבל את התורה,
 אבל אם לא יעסוק בתורה, לא
 תיכנס בו התורה ללא יגיעה, אף

שאבותיו זכו לתורה, אלא שיש
 לתורה הרצון לשכון בו, ובלבד
 שהוא בעצמו יהיה זה שיכניס את
 התורה בקרבו.

וזהו הכוונה 'שאינה ירושה לך',
 שעל האדם להכניס את
 התורה בעצמו, אכן לאחר שיתייגע
 בתורה, אזי תבקש התורה לשכון בו,
 שיהיה אכסניא לתורה.

זכה וזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו

היות שזכינו ב"ה והגליון השבועי מופץ בכמה ערים, יש הזדמנות למי שליבו חפץ לזכות את הרבים ולקחת חבל בהוצאות ההפצה של הגליון בעירו, ויבוא על שכרו.

אפשר לפנות למערכת חידו"ת של רבינו,
למספר טעלעפאן 9 EXT 2290-854-718-1.

בברכה והערכה
מערכת החידו"ת של רבינו